

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 d., 6 luni 3 d. 50 cr., 3 luni 1 d. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 d., 6 luni 4 d., 3 luni 2 d.
Pentru străinătate pe an 12 d., 6 luni 6 d., 3 luni 8 d.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografică arhidieceană Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate sînt refuz. — Articuli nepublici nu se însoțesc.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere armonod — și timbru de 30 cr. pentru 50-care publicare.

„Este cestiune română?”

Întrebarea aceasta și-o pune „Ellenzék” din Cluj (Nr. 250) și o recomandă lui Gustav Beksiich, unul dintre colaboratorii lui „Nemzet”. Reproducem articolul pur și simplu, ca să vadă publicul român, ce idei agită creerii unora dintre scriitorii magiari.

Deci, eată articolul:

„Dacă memorandumul ar interpreta simfemintele Românilor; dacă țipetul ar fi al românimei întregi din Transilvania: am sta în fața unei cestiuni așa de serioase, în fața unei cestiuni române”. Așa scrie „Nemzet” și apoi îndată se mîngîie cu aceea, că deosebesce pe poporul român de agitatori, ție că poporul „se guvernează ușor, este de natură pacinică, nu și bate capul cu teorii despre dreptul public și nu scie nimica de visurile daco-române”.

„Toate acestea sînt adevărate. Agitatorii și poporul nu sînt una; poporul în adevăr este de natură pacinică, în adevăr nu se tremîntă cu teorii de drept public, chiar și despre însuși memorandumul nu scie nimica. Dară pentru aceea, ori recunoașcem, ori nu recunoașcem: cestiune română există, a existat și va exista. Până aci a existat în oftări, în injurări, în chimere; acum însă există în presiuni turnate în formă concretă.

„Recunoașcem, că despre aceasta poporul nu scie nimica; pentru aceea însă tot există. Putem retăce, putem fi indiferenți față cu cestiunea, mai că o am putut afla și comică pentru esagerațiunile ei istorice: dară pentru aceea cestiunea totuși există; este aședată într-o formă în căt așteaptă respuns.

„Diaristica ungurească a tratat memorandumul sibiian ca și când acela n'ar fi alt ceva decăt palavrele unor vișători. Cred că hotărîrea sibiiană este izolată cu totul în viața noastră publică și e inventată în fugă de o adunare, care în presera campaniei electorale

s'au sfătuit asupra unor mijloace coteșesci. Și atunci credeau astfel, cănd se fineau ședîțele și și acum cred așa, cănd memorandumul este în mîinile noastre. Astfel de lăptă au veđut intrinsul, încat a fost de ajuns un articol de fond multămitor într-o ți unică — și apoi s'au întors la ordinea ăilei. Noi am atras în timpul acela atențiunea guvernului, a națiunii, asupra celor ce se întemple acolo. Ne am ocupat detaiat cu natura mișcării; am indigitat la legătura, ce susțin Români din Transilvania cu bărbații din România. Guvern și diaristica a ignorat de o potrivă cestiunea.

„Așa se vede că nici memorandumul nu se consideră de materie serioasă și de influență. O ți; un articol. Și apoi mai departe! Să fugim. Fie care oară își are evenimentul seu. Mulți cred că a evenimentul este numai de o oară ca și articolul de fond.

„Noi sîntem în drept însă, cănd repeđint afirmăm, că există cestiunea română și așteaptă respunsul. Mai curînd sau mai tîrđiu va înainta așa de tare pe scenă, încat nu ne vom mai pute feri de ea. Sau o resolvăm; sau o tăiem, la toată întemplerarea trebuie să ținem seamă de ea.

„Cestiunea aceasta nu e productul unei minute. De treiđeci de ani, Români ardeleni, cari sciu scrie, folosindu-se de toate mijloacele agitățiunilor naționale, urmează ăite politici despre cari au deplină sciintă și cunoștință. Lucrarea lor e constantă, consecuentă și cu plan. Mijloacele lor sînt fanatismul orb și banii. Căile lor, cănd drepte, cănd strimbe, însă pururea duc înainte spre țintă.

„Politica lor, gîndirea lor, literatura și petrecerile lor, cu un cuvînt toate manifestățiunile vieței lor sociale se desvoată în formă națională. Copilul Românului cărturar (răstădu) deodată cu rugăciunea invată și sumeție de rasă și ură de rasă: sumeție în ceea ce priveșce rasa sa și ură în privința Maghiarului.

„Se ție că și despre toate aceste poporul nu scie nimica. Poporul propriu, așa n'umita massă, nici nu scie. Masa este crudă, imobilă ca ori ce trup inert. Acel popor însă totuși scie ceva. Scie asculta și crede. Scie asculta de cărturari — înțelegem partea imbrăcată în surtuc — și scie crede popei (a popanăk). Ascultă servil și crede orbiș. Celelalte le isprăvesc cărturării și popii.

„Și ce isprăvesc nu este însemnat. Nu este și n'a fost în imperiul unguresc o organizație mai tare ca societatea Românilor din părțile ardeleni. Federațiune în toată forma, mai mult, adevărată ligă. Tot ce interesează cestiunea națională atrage în stera sa. Nu ăicem că liga e organizată cu statut, ăicem însă, fiind că vedem și simțim, că conștiința de țintă comună, îi indemnă la acțiune comună, ca dintro turnură.

„Cine sînt membrii acestei lige? Fie cine, care poartă surtuc: advocatul, preutul, funcționarul, medicul, comerciantul, dascălul și notarul. Funcționarul cercetează intr'ascuns adunările, ceilalți pe față. Sgomot nu fac nicăiri. Conceptul hotărîrilor sibiiane s'au făcut în Cluj. Cine a sciut ceva?

„Pe stradă se ved vreo cîteva preoți românesci, în oteluri omul aude cuvinte românesci, în prăvălie o domnișoară cumpără tunde gabine-roșii vinete — atata e tot. Pe cine ar surprinde așa ceva? Ađi în Cluj, de altă dată în Dej sau Turda, mai rar în Brașov sau în Sibiu; de la Blaj nu scim nimica. Adunări însă se țin pretutindenea, în case private, în localități înceuate, ei între ei, în lunise, șoptind, fără raportori la diare. Ei nu prind vrăbiile la sunetul dobei ca Maghiarii. Lucrările lor nu sînt lucrări de zidiri, ci de soboli, pentru-că scopul lor nu e zidirea, ci subminarea. Ei subminează edificiul statului unguresc.

„Numai acela nu vede în lucrarea aceasta cunoștința scopului și planul, care nu l'a urmărit lucrarea cu atenți-

une. Acuirarea latifundiilor în districtul Nasăudului, înființarea de școli, organizarea de societăți industriale, funcțiunea băncii „Albina”, ședîțele asociațiunii de cultură — toate aceste se fac cu scop național. Funcționarii aședăți prin cetățile maghiare sînt ochii privighitori neclintii ai cauzei române, cari acolo fac propagandă. Despre toate aceste am sci spune lucruri interesante. Agitațiunea este neîntreruptă. Conducători sînt perseveranți, cu resignație și fanatici. Toată existența lor se topeșce în fantasii române. Teritoriu separat, guvernament separat — țeară separată! Eată idealul, care nu l'perd nici cănd dinaintea ochilor. Idealul acesta l'înțreți cu venirile pădurilor mari nasăudene, dilapidate de ministrul de finance al Ungariei, îl nutresc cu opuri istorice, care le au falsificat cu scop, cu gramatica lor, care se ocupă cu construcțiunea unei limbi ce nu s'a desvoltat pe cale naturală, ci care, pentru tendențe naționale, formează o compoziție mestegă și complicată.

„Idealul acesta e bunul lor principal și scopul lor principal. Chiar și „Albina” acest unic institut de bani al lor trăsese pentru scopul acesta. Rociul institutului este întins pretutindenea, unde numai se află om de român. Este de față la licitațiunile proprietății maghiare. După aceea împarte pămîntul între comunitățile române pelângă amortisațiunile de douăzeci de ani. Influența e deja foarte simțită. În luptă maghiarul indolent perde nelincetăt din teren. Influența aceasta au dorit să o paralizeze acei ce au contemplat (kontemplálták) reuniunea secuiască. Ce fiasco (punc) au eșit și din aceasta! În mîinile românilor după o lucrare de ăeci ani, avere de mai multe milioane; reuniunea secuiască a instruit pe trei copii să împletiască corfe!

„Repeđint, cestiunea română eată înaintea noastră într-o formă, încat nu ne mai putem feri de ea. Agitațiunile permanente au dărăburit deja

FOIȚA.

O rugăciune*)

— Novellă. —

De Carmen Sylva.

(Închiera.)

El se duse la parochul bătrîn și bătui la ușe. Acela ședea la supra-caldă de dimineață și soarele reversa pe fața lui tineretă roșatică și freschă.

— Dar ibutul meu amic tiner, ce ai făcut cu pîrul dale?

— Cu pîrul meu?

— Doară nu l'ai preserat cu fărînă, e alb de tot.

Raoul își pipăi pîrul, mîna-i tremură.

— Astă noapte am ascultat o mărturisire admirabilă, — ăise el cu

*) „Familia”.

buze tremurînde. Păcătosul, care a produs moarta a celei mirese, mi-a spus numele său și a dispărut pentru totdeauna; el m'a rugat să impede cercetările de acuma înainte, ca să nu se jertiască vre un nevinovat.

Bătrînul își puse pe gură mîna vîrtoasă și o frecă lin, pe cănd ochii ficsăi și se odihneau pe tinerul.

— Așa dară, că ai părăsi cu plăcere pe căt-va timp țintul acesta! — ăise el în urmă.

— O, cu ce plăcere! — respunse Raoul și ăise înclăță mîinile; o roșăță ca de resulu și acoperi fața, care însă trecu itere.

Mergere-ai bucuos între păgâni în răsăritul depărtat?

Raoul se apropie de bătrînul și i sărută mîna.

— Așa dară eată denumirea dale și mîne poți și plecă cu Dumneșeu. Raoul ingenuchia.

— Singurul meu prieten în lipsă — bălbăi dînsul și sărută earași mîna bătrînului.

— Veđi, — ăise acela — nici odată nu este ertat să desperăm, căci dacă nu mai putem suferi ajutorul, vine. Du-te și uită ibutul meu fiu; uită-te pe tine însu-și și ceea, ce te-a lovit; păstrează puterea, ce ăi a căștigat în luptă înfocată și onestă! Și dacă ne vom vedea cîndva, pe pămîntul acesta, priveșce cu bucurie în ochii mei ca ferou și ca învingător.

* * *

Rađele ardênle ale soarelei reversau lumină ferbînte spre marginea desertului; aerul tremura ca asupra cutării foc mare, și giur împregiur zăcea morți și muribunđi. Ciurma grasa cumplit și nimicia pe oameni ca și arderea păduri — firele de earbă. Vasele și țipetele umpleau aerul și atrăgeau vulturii, cari bătînd din aripi, se învîrtiau în cărduri mari desupra locului de perire.

În mijlocul multămii desperate umblă un preot, cu potirul în mîna, cu vorbe mîngăioase pe limba, cu pace pe trăsături. O copilă tineră chiar își respiră în brațele lui sufer-

tul; și ținea crucea la buze și dînsa o sărută; apoi el arătă spre cer și până cănd ochii ei urmăriră mișcarea aceasta, capul i cădu înderăt și resulfarea i încetă.

La această vedere vorba amorți în gura unui om injurător; e chemă la sine pe Raoul, sărută colul vestmîntului seu și muri.

Apoi el scoase un copilaș din brațele înțepente ale unei mame, îl legnă gingaș, umedi buzele-i ce se negriau, netezi obrađii lui palii până ce îl reședă mort în brațele mamei.

Toți îl numiau: Omul sfânt al desertului, — Măntuitorul, — ăngerul de care se teme ciurma, — căci el e trimisul lui Allah.

ăngerul era Raoul.

După mulți, foarte mulți ani se reintoarșe în orașul seu de nascere, ars de soare și ușcăciou, cu o blăndețe cerească în ochi și pe buze. Toți se uitau la admirabilul eremit, cu pîrul alb și cu barba întunecoasă. El întrebă de unii, dar numai găsi pe nimene.

un popor întreg și serviciile de pionieri ale funcționarilor români așezați în cetățile maghiare sunt de astfel de natură, încât răspândesc propaganda chiar și pe pământ secuiesc. Scim despre comune aparținătoare confesiunii greco-orientale, unde locuitorii înainte de zece ani nici idee nu aveau de limba română și în timpul acest scurt an romanizat cu pași de năvală.

„Noi, cari suntem aproape de vatră vedem în toate zilele cum se întinde flacăra. Nemulțămirea a ajuns la culmea cea mai înaltă. Am ajuns până acolo, că Românii nu sunt elemente de încredere pentru Ungaria în timp de pericol. Dacă nu vom grăbi a stingea focul, flacăra se va întinde mai departe. Culpabilii trebuie pedepsiți, fanaticii trebuie clarificați și nemulțămii linișiți. Și înainte de toate nu trebuie crezut că nu există cestiune română.”

Revista politică.

Sibiu, în 22 Octombrie.

Ministrul de război a anunțat lucruri învelitoare în comisiunea delegațiunii ungurești. Ministrul spune că după chibzușala omească, pacea Europei nu va fi turburată. Austro-Ungaria este sigură de sprijinul Germaniei și ce privește Italia, ministrul Kálnoky a dat asigurări pozitive că năsușia statului acestuia este a intra în legătura conservativă din centrul Europei. Dacă este așa, bulevardul păcii este gata, data marea baltică până la capetul cel mai despremează și al Europei. Asigurările aceste sună cu totul altfel, de cum sunau apotroafările cele aspre din anul trecut asupra Italiei, atât din röstul lui Kálnoky cât și din cel al contelui Andrásy.

Un corispondent al diarului „Standard” scrie, că a aflat de un membru al delegațiunii ungurești, că încorporarea Bosniei și Erțegovinei se va face în toată tăcerea. După corispondent cu încorporarea toate pesterile sunt învoite, pentru că fie care ar dori se remână în posesiunea obiectelor lor de „compensațiune”: Englezii în Egipt, Franța în Tunis și Rusia s'ar mulțami de ocamdată cu unirea Rumeliei resăritene în Bulgaria.

Prezidentul camerei române, Dimitrie Brăteanu, și-a dat dimisiunea care s'a primit. În locul lui camera a ales pe generalul Leca. De asemenea a resignat deal mandatul seu de deputat C. A. Rosetti. Camera a primit și resignațiunea aceasta.

Alegerile pentru camera italiană, într-o cât sunt cunoscute au eșit în favorul guvernului. Omogenitatea guvernului, se telegrafează, este asigurată.

Scirile dela Belgrad spun, că regele nici gând nu a avut a schimba ministerii și dacă a chemat la sine

Pe un moment părisit ingenunchiă lung timp, în mijlocul ierbei grase și între flori; el dete la o parte rozele și vișele de iederă de pe crecea de marmură acoperită de mușchi și sărută numele: „Editha”.

Apoi gândi și la o altă moartă și se duse la aceea mânăstire ca să întrebe de soru-sa; aceea tocmai în ziua precedentă se înmormântă, după dorința sa, învilită cum a trăit.

Dar ea lăsă în odața sa un petic de hârtie, pe care se aflau aceste:

„Acum mă poți ierta, Raoul! Roagă-te pentru mine, căci rugăciunea ta e sfântă, cred în puterea ei.”

— Și eu! — dișe Raoul suspinând din adâncul sufletului.

Tradusă de Iosif Vulcan.

pe Risticii, a fost numai pentruca se aiă ocașiunea de a spune opozițiunii, ca în interesul regatului este a se abate opozițiunea dela politica ce a urmat și urmează.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Mănăstur ungres, 16 Octombrie 1882. (Sfințirea scoalei confesionale gr. or. din Mănăsturul ungres și adunarea despărțământului reuniuni învătătoresci gr. or. din tractul Clujului.) Mai din toate părțile Transilvaniei s'a scris câte ceva sau cu referință la reuniunile învătătoresci sau la alte treburi bisericesci și scolare, numai din ținutul Clujului nu, din ce ar pute o public ușor a deduce, că în acest ținut stagnează pentru aceea mă simt îndatorat a face cunoscut o. public barem cele mai însemnate momente din decurgerea sănșirii scoalei române ort. din Mănăsturul Ung., cât și din adunarea învătătoresci dela despărțământului Cluj.

Diua de 14 Octombrie a fost pentru comuna bisericescă din Mănăsturul Ung. o rară și de bucurie și serbătoare. Intreaga comună era în mișcare, vădând în sinul său atâta preoți și învătători, de o parte, de alta vădând opul său cel mare și adică rădicarea scolii fînăit prin sănșire.

După servitiul divin celebrat de Părintele protopresbiter Vasiliu Roșescu cu alți 6 preoți, a mers întreg publicul în cea mai frumoasă ordine și cu cea mai strălucită procesiune la scoală, unde venea și poporul din Mănăsturul Românesc cu asemenea procesiune, aci apoi s'a făcut sănșirea scolii cu solemnitatea cuvenită și a ținut dl protopresbiter o cuvântare potrivită serbătoare; după aceea s'a reînțors ambele popoare cu procesiunea de mai nainte la biserică.

La o oară s'a ținut în sala scoalei un prânț comun, la care a luat parte peste 200 prsoane din cari a fost 15 preoți și 20 învătători, ear ceilalți poporeni. În decursul prânțului s'a rădicat mai multe toaste:

Părintele protopresbiter pentru Majestatea Sa împ. și Regele și casa domnitoare, președintele reuniunii pentru supremul inspector scolar Es. Sa Păr. arch. și Metropolit Miron Romanul s. a. l.

În urma prânțului s'a adresat parochul T. Ciortea către preoți cu o propunere binemotivată pentru înființarea unei reuniuni a preoților români ortodoci din protopresbiteratul Clujului, care propunere s'a și primit alegându-se de președinte Vasiliu Roșescu protopresbiter, de notar Iosif Stănescu și alți trei membri, cari toți împreună s'elaboreze un proiect de statute.

De și mai toți preoții consimt o înființarea acestei reuniuni, totuși nu este îmbrățișată cu așa căldură cum s'ar cuveni, ci se vede a fi lipsă și a aceasta cestiune s'el ventileze și în adunările viitoare.

Cu mult mai bun efect a avut propunerea dlui Protopresbiter, ca pentru aducerea aminte de aceasta și însemnată să se facă o fundațiune pentru ajutorarea copiilor seraci la scoala din Mănăstur, și Dsa ca conducător a protopresbiteratului începând colecta cu 10 fl., s'a și adunat la moment 36 fl. 10 cr.

Din cele petrecute la ridicarea acestei scolii din cele petrecute cu ocașiunea sănșirii ei, precum și din întreg ținutul acesta se vede că poporul e aplicabil spre lucruri bune și mărețe numai se aiă conducători adică preoți și învătători zeloși și harnici.

Acest popor și câștigă pâinea de toate zilele din câmpie cu lucrarea în parte, cu imblăcii și cu scocrea în Un-

garia și totuși a ridicat așa o scoală pompoasă, încât abia are soață în întreg comitatul, și e gata a ridica și plata învătătorescă până și la 400 fl. numai să capete învătător calificat și corospondător. —

Să revin și la al doilea obiect. În ziua următoare se deschide adunarea despărțământului învătătoresc prin președintele reuniunii cu o cuvântare potrivită, apoi se purcede la constituire alegându-se de președinte: În vătătorii din Marișel Ioan Ghic, de vice pres. G. Fodor, notar T. Ciota, casar I.G. G. și membrii în comitet Ioan Băraș și Nic. Teutele.

După aceea a ținut prelegeri de probă Gavriil Todoruț din fizică și din sistemul decade, Ioan Ghic disertațiune despre pedepsele aplicabile în scoală și păr. Teodor Ciortea despre necesitatea și folosul stupăritului.

Atât la critisarea prelegerilor de probă cât și la disertațiunile despre pedepsele aplicabile în scoale a participat mai mulți învătători cu viu interes. —

Fininduse agendele, adunarea se încheie prin președintele despărțământului cu o cuvântare însuflețitoare eară parochul Teodor Ciortea multămece parochiul local Iosif Condor, comitetului parochial și întregului popor pentru cordiala primire a adunării despărțământului. O.

Scrisori din Rusia.

(Corespondența particulară a „Telegrafului” *)

St. Petersburg, 14 Octombrie.

Scirile din provincie. — Sgomotele despre „impărșeala pământului”. — Rescoala țăranilor din guvernământul Kiev. — Țărânaia din guvernământul Charcoff. — Cestiunea agrară în provinciile Baltice. — Studenții din universitatea de drept.

Diarele noastre ne aduc aji scirile de sigur cam întăritate, despre toate cele înțemplate în Franca. Organele reacționare tună contra regimului republican, filipicele cele mai aspre, sunt tipărite contra democratismului, care subminează temelia societății de aji, adică s'a. treime de „proprietate, religie și familie.” O bombă cu dinamit aruncată sub o simplă masă dintr'o cafenea din Lion a fost menită să se asvirle în regiunile arice, pentru a fîn o dată și pentru tot dea una cu această lume plină de inichitate etc. etc. Biata Franca! Ce bine că francezii nu știu ceti rusesc, de oare ce stânt sigur căjămătate din cei, cari și au bu roriile lor în Rue Druot, Nr. 28, Paris s'ar fi văcut nevoiți a nu mai tipări diarele lor, al căror reacționarism rămâne pe jos față cu cele propagate de presă rusă.

„Dar... ride dracul de porumbe negre, și pe sine nu se vede” dișe proverbul român.

Așa și cu rușii. Se lăsam dar afacerile esteroare, să ne ocupăm de cele cari ne fac nouă vieșă amară, aci acasă. Pentru astă dată cred nemerit a părăsi capitala și a vē spune despre cele cari se petrec în provincii.

Noutatea cea mai mișcătoare ne vine din guvernământul Kiev, unde s'a început nișce turburări agrare foarte semnificative. Faptul general, cunoscut de mult, constă în obiceiul țăranimei ruse de a lega starea sa economică cu toate evenimentele politice de o gravitate oare care și cari sânt menite a varia pușin vieșă sau monotona.

Sgomotele despre emancipațiune, despre rebelul cu turcii, despre încheierea păcii și altele mai mărunte sânt și au fost tot-deauna explicate de către țăranimea rusă într'un mod particular, care tînde a relinvia speranța sea spre un viitor mai bun.

Acest fapt, analizat, în prima linie ne dovedește că soarta țăranimei e foarte crudă, eară din altă parte ne probează, că jugul secular, pe care l' poartă această țăranime, nu i a putut stîrpi din sufletul său amarit ori ce urmă de speranță. Țăranul tot crede că vor veni alte timpuri mai bune. Noutatea cea de căpătene, care a redescoperit speranțele țăranilor din guvernământul Kiev este sgomutul despre încoronare.

*) Din Bucuresci.

Poporul așteaptă cu nerăbdare ziua serbării dorite. Ca de obicei el crede că în această și mărețea binele va birui răul. A r m u s a d în persoana împăratului Alexandru al III va sfârșia capul A r i m a n u l u i, care după opinia țăranimei în momentul de față se află personificat în boierime, arendașii și administrațiunea. Pe ici pe colea țăranimea întreabă de oamenii lor de încredere:

— Dar nu se aude ceva despre ziua încoronării?

Altă dată însă ei singuri răspund la această cestiune; așa de exemplu nișce țăranii soșii dintr'un sat vecin cu orașul Kiev povestiră poporului de jos a orașului, că pe zidurile primăriei lor s'a și lipit deja un anuțiu, în care Țarul frogă pe țăranii să nu mai bată pe ovrei, căci în ziua încoronării va proclama împărșeala pământului și va isgoni pe ovrei din țeară.

Încrederea țăranilor în existența acestui anuțiu împăratesc este așa de nedubitabilă, că mai multe turburări agrare recente n'au fost de că rezultatul erorii fatale a poporului. Așa de exemplu în satul Lisie-Gorki (Guvern-Volini) țăranii, aflând că popa din sat er fi primit o hârtie îmbrătată și cu mai multe peceți, creșură că în fine a soșit un anuțiu l m p ă r ă t e s c mult dorit. Adunându-se grămadă ei înconjurară casa preotului și i forșară să easă afară cu hârtia primită. Estă cum ne povesteste acest episod un martor ocular:

„După ce popa eși, arătându-le nișce hârtii timbrate, privitoare la un proces ce avea părintele Isaisa cu un arendaș vecin, țăranii începură a striga:

— Mișji, mișji părintele! Nu sânt alea pe care le-ai primit. Areatăne anuțiu împăratesc, scris cu liere de aur și cu peceata mare a țarului.

— Dar n'am o asemenea hârtie, oameni buni! Ascultați ce vē gic...

N'am mai putut aji, căci o furtună de vânturi acoperi, cuvintele popei care a fost smuls din ograda sea și tirit spre primărie. Mam dus urmând valurile vii ale mulțimei. Femei, copii plângeau mergând cu țăranii. Când am soșit cu toții în fața primăriei, bietul popa Isaisa n'au mai avut pe dănsul decât nișce adreșțe, căci hainele sale fură rupte în bucăți de cei cari îl țarau.

Arată hârtia, arată anuțiu împăratescul! sbierau țăranii.

— N'am nimic; faceți cu mine ce voji, dar se soșii că voji păji! Această amenințare a fost fatală pentru nenorocita vișă a mulțimei ignorante. Toji năvliră asupra nenorocitului popa, inima mi se strîșne, căci aușiam loviturile ce picau pe acest om.

— Stați ce faceți! strigau în desperare, dar nimeni nu voia să mă asculte. Ca prin vis aușiam strigătele oamenilor futuriți;

— Dați, dați, că el s'a unit cu boerii! Dați căci a acusm anuțiu împăratesc.

Și loviturile curgeau mereu. Suspinele gemetele victimii aiă străbătău sgomutul asurjitor al plâsetelor femeilor și copiilor. A poi de o dată s'a aaudit un cuvânt, aruncat peste capetele acestei mulțime, acest cuvânt fîn stropușe inima, simșii că picioarele mele fîn refuzat serviciul lor și am fost nevoit de a mă răzînda de un părete;

— Stați că a murit a diș această voce. Și valurile mulțimei s'au dat înderăt, sgomutul ca printr'un farmec s'a potolit. Înaintea cadavruului ura, indignarea acestei mulțime s'a stins. Într'o clipă și toji recădură într'o stare de prostrațiune, care după câte-va momente s'a transformat în simțământul de frică și chiar de teroare.

Mē opresc aci, lăsând restul cam lung al narațiunii. Estă vē un tablou oribil, dar natural, zgărvit de pe natură și care vē dă o idee despre viitoarea revoluțiune în Rusia.

Sē treceam aiurea. Sē ascultăm mărturisirea unui alt martor, care ne povesteste despre cele înțemplate în guvernământul Charcoff; estă această narațiune, pe care o estrag din scrisoarea unui domn din această provincie.

Sosirăm de eri de abia în oraș, m'am întâlnit cu oameni de prin state. Scii căt îmi e dorul de a auzi limba maternă?*)

— Ce se mai aude, boierale despre încoronare? De sigur că scii ceva, mă întrebă oamenii.

— Nimica nu se aude le respunsei.

— Cum nimica! Ce se mai tem ei, sau că Tarul are frică de boeri.

Eu naturalmente făcu, căci ce voiași să răspund, cu atât mai mult făcu, că această conovbire se încopuse în fața unei băcării, din care ne observa cu neîncredere privirea unui om civil de o fisonomie puțin simpatică. Dar țărani mei nu begă nimic de seamă și merg înainte cu întrebările lor foarte discrete.

— Oara împărțirii (Ot i peredila cias nastal) a sosit eată și cu ovrei eară....

Veăd că lucrurile se cam încoură, eu o tulsea la sănoțoasa, luând remas bun dela pretenii mei, care urmăreau fuga mea cu o privire întrebătoare....

Cred că veți aprecia această două tablouri, cari desenează cu colorii vîi starea actuală a Rusiei. Dar pentru a vă da o idee și mai exactă despre toate cele cari se petrec prin provinciile ruse, sînt dator a urma.

Din guvernamentul Charoff se trecem spre Nord-Vest, adică în provinciile baltice. Eacă ce scrie despre starea spiritelor de acolo un locuitor al orașului Riga :

„Sînt semne evidente că mișcarea agrară, care începe a fermenta Rusia slavă, se va da pe față și la noi. Sînt locuri pe aici unde țărani înarmându-se, s'au organizat în bande și trăsesc prin păduri, amenințând casele boeresci.

„Nu de mult nobilul proprietar, anume Crotus Fethstrausen, a fost omorît de către nece necunoscuți și cari, după ce au comis acest omor, nu s'au atins de nimic din obiectele și banii, cari s'au găsit asupra cadavrului. Un alt proprietar, anume Rek-von Suderhof, a primit verdictul său de moarte escalât de un comitet secret pînă acum absolut necunoscut în localitate. Avînd necesitate de a pleca în oraș și temîndu-se de a nu fi atacat pe drum, von-Suderhof a ordonat singlor sale să se pregătiască a l'escorta înarmași, dar în aceeași noapte proprietarul a găsit o scrisoare, care l' sfătuisă să nu hasardeze de a pleca în voiaș.”

Cetînd toate acestea, creă că te afii în Irlanda și că liga agrară a irlandezilor și-a lărgit cerul său pînă la noi.

Negru, negru o orizontul!..

Z.

P. S. La Dorpat s'au făcut nise turburări printră jumina studenț. Mai mulți din studenți sînt arestați; se vorbește că cauza acestor arestări, este descoperirea că prin poporașuna germană din provinciile baltice s'a început o propagandă separatistă; s'au găsit mari depouri de diferite broșuri ostile Rusiei și anume se citează următoarele: „Aus der Petersburger Gesellschaft“ „Eine Lievländische Antwort“, etc.

Memoriu.

asupra agriculturii în România, de d. C. N. Racotă congressului economic din Iași.

Nu fără interes este ca să relev un punct din istoria României, caracteristic în agricultură. România vergină de feudalitate, raportul dintre proprietar și cultivator, era raportul dintre tată și fiu. Moșia proprietarului, era moșia cultivatorului liber cultivatorului se cultivate ori căt pământ voia, și drept plată nu da proprietarului în schimb de căt dijimă. Miteiajul se exercita în România pe o scară mai întinsă de căt în Piemont, căci cultivatorul miteist primește sămânța dela proprietar și în schimb împarte producțiunea cu proprietarul pe din două, pe când cultivatorul român dă în schimb la țeece una, astfel că raportul între cultivatorul român

și un miteist Piemontes, ar fi dela 5 la 1. La 1832 situațiunea politică a schimbat acest tradițional obicei. Regulamentul organic a restrins pe cultivator și, din latitudinea de care se bucura, el a fost mărginit la un număr determinat de pogoane, și pe lângă dijimă i s'a adogast și claca, servitute necunoscută pînă atunci în România.

Reforma din 64 a emancipat brațele de servitute și a proclamat libertatea muncii. Proprietar pe o pârțică de pământ cultivatorului român este astăzi cetățian al României independente, bucurându-se de drepturi politice.

În condițiunile sociale cele mai avantajoase, cultivatorul român se bucură și de pământul cel mai favorizat de creator pentru cultură. Situat în regiunea dintre Urali și Carpați, pământul României este acoperit de un strat de pământ negru, la o adăncime aproape de un metru în suprafață, ceea ce-l face fără rival în toată Europa, pentru abundența vegetațiunii.

Cu o întindere de pământ în suprafață, capabilă să nutrească nu cinci, ci 20 de milioane locuitori, România agricolă posedă comori de cari nu ne putem bucura de căt prin desvoltarea activității noastre și răspîndirea fermelor model în toată întinderea României.

Stăruim, și cu mare cuvînt, să răspîndim instrucțiunea în populațiunile rurale, căci cultura spiritului înalt pe om; dar desvoltarea spiritului reclamă desvoltarea materiei, astfel că spiritul completează materia, de unde urmează că spiritul și materia trebuie să se desvolte în paralel.

Desvoltarea intereselor noastre materiale aduce cu sine împlinețrea averii, și cu ea prosperitatea producătorului.

Am dis producător și cel dintăiu producător căruia îi datorim existența noastră este agricultorul; căci România este țeară eminentă agricolă.

Momentul a venit ca să dăm impulsivne acestei ramure de producțiune singurului isvor de avuție al României. Deștepte-se cultivatorii Români. Doi concurenți puternici amenință să strivească cerealele române. Rusia Meridională și America. Dar Rusia este ea oare mai favorată decăt România sub raportul climatic? Nu. Are pământ mai bun decăt România? Nu. America însă și nu are o climă și un sol în condițiuni mai bune decăt România. Pentru ce dar grănele rusești și americane sînt mai căutate în piețele dela Marsilia, Londra și Anvers decăt grănele române? Pentru că Rusia și America are mai multă solicițitudine pentru agricultură decăt România. Cu avantajele, de cari se bucură cu drumuri pe apă și pe uscat, și mai în apropiere de piețele străine, grănele române ar trebui să fie fără rival.

Ni se strînge inima de durere ca să facem inventarul agriculturii române.

Cultivatorul român ară cu plugul primitiv, bun de a figura între anticități muzeelor.

Rasa vitelor române de jug de generată.

Semînța bună de grâu nu este răspîndită în toată România.

În fața acestor nevoi ce am făcut noi pentru agricultură?

Școala de agricultură dela Ferăstrău este organizată pentru a ne da economie de moșii, cultivator pentru marea exploatare a fermei. Și elevii, cari și-au făcut cursurilo la această școală, în mare parte înbrățisează alte cariere decăt agricultură.

Comițiile agricole instituite cu scopul frumos de a stimula producțiunea sub raportul cantității și al calității, dar masa agricultorilor e în neputința de a concura, fiind în lipsă

și de plug de fer, și de boi buni, și de semînță bună de grâu, astfel că instituțiunea Comițiilor agricole este privilegiu arendașilor și proprietarilor mari, cu mijloace și dar singurii în pozițiune de a concura la expozițiunile agricole.

Băncile creditului agricol, pe cari le am salutat cu entusiasm, create cu scopul de a veni în ajutor, mai ales amicului cultivator și a l' scoate din mîna usurarilor, cari împrumută o sută și ea dove, și au sleit fondurile lor încă dela aparițiune în unele județe, în împrumuturi la arendași și proprietari mari.

Cu scaunul lor la reședința județului; cu mulțime formalități exigibile în garanție, pentru împrumut, micul cultivator în strimtoare de a împrumuta 60, fie și o sută de franci ca să-și cumpere un bou de jug sau o vacă cu lapte, este redus a recurge ca și pînă acum ear la uzurari; pentru dînsul banca creditului agricol este ca neexistînd.

Sucursalele prevădute de lege pentru ară trebui întinse și în comune. Sume mici de 2 3 și 4 mii franci se pot acredita primarului în solidaritate cu consiliul comunal, sub controlul unui agent direct al băncii, cu reședința la plasă, și astfel se poată beneficia de avantajile instituțiunii și micul cultivator.

Sprînjul congressului, pentru realizarea acestui scop eminent.

Instituțiunea însă dela care agricultura așteaptă înfiorirea sa, este Fermele model.

Ferme model și ear Ferme model este cuvîntul de ordin al agriculturii române, și în fe-care comună una.

Școala de agricultură experimentală, ferma model pune în aplicațiune teoria științei asolementelor, și cultura proprie fie-căreia cereale după natura solului și a zonei.

Fabrică pluguri și procură pluguri cultivatorilor pe termine lungi și rate mici.

Ară și învață a ara după sistemele științifice, pe tinerii cultivatori.

Semînță cea mai bună semînță și o împarte la cultivatori, ca să prăsiască și ei, eărăși pe termine lungi și rate mici.

Are boii cei mai buni și un taur de bună rasă, ca să răspîndiască prășila în comună. Învață cum se nutrească și să se întrețină vitele, precum și noțiuni de artă veterinară, ca să știe cultivatorul cum să trateze vitele la caz de boala.

Oferă modele de construcțiuni rurale precum casa, celare, grajduri.

Când fermele modele se vor înființa în aceste condițiuni putem țice României agricole cu siguranță: Ai găsit comoră; vei fi grănarul Europei, și vei învinge pe rivalele tale.

Încheim memoriul nostru asupra Agriculturii române, cu un apel călduros adresat matroanelor române.

Cultura cânepei și a inului era odată cea de răspîndită în România și astăzi ea nu există. Pînza de in a sulpinit'o maderopoloul, și pînza de cânepă pînza de America. Schimbul e păgubitor, căci și banii e din țeară și traiesce mai puțin America și maderopoloul de căt pînza de casa, fără a mai numera avantajile ce oferă sămânța de in și cânepă, cari servă la fabricațiunea oleului și fabricațiunea de frănghii și de odoane. Cultura dar a inului și a cânepei trebuie reinviată.

Crescerea vermilor de mătase, care luase atîta avînt în piețele române, în momentul când semînța gîndacilor se bolnăvese în Franța și Italia și aceasta trebuie să o reinviem. Torcătorii și țesătorii trebuie înființate pentru fabricațiunea pânzei de borangic și stofe de rochi.

Apicultura, odată atît de răspîndită în România, mai a dispărut. Oferînd o producțiune atît de abundăntă în ceară și miere, și mai fără chieultuală, cultura albinelor, proprie climatei noastre, căria nu-i lipsece florile, este iarăși o ramură de producțiune pe care trebuie să o reinviem.

Matroanelor române, organizate în comitețe, în fie care județ, le incumbă această nobilă sarcină. Întreprinz-o și ele vor descepta virtuțile matroanei de odinioară. „Nat.“

Varietăți.

* (Distincțiune) Majestatea Sa a decorat cu medalia de aur pentru virtutea militară pe infanteristul Ilie Lusergean; cu medalia de argint pentru virtutea militară pe conductorul (Zugführer) George Mocan, pe infanteristul Luca Matgiș și pe servitoriu de oficier Iosif Bernard — toți patru din regimentul de infant. Arhiducele Heinrich Nr. 51 (șințul Clujului).

* „Redacțiunea Telegrafului“ a deschis o listă pentru incendiații din Orlat. Il. Sa dl. Pavel Dunca de Sajo a deplus la redacțiune 2 fl.

Bursa de Viena și Pesta
Din 2 Noemvre n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.85	119.25
Renta de aur ung. de 4%	86.70	86.85
Renta ung. de hărtie	85.75	86.00
Împrumutul drumurilor de fer ung. 1. Emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	90.20	90.30
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	110.00	110.25
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	94.80	94.75
Obligățiuni ung. de recumpărarea pământului	99.40	99.25
Obligățiuni ung. en clausul de scriere	97.25	96.75
Obligățiuni urbariale tomeanice	98.00	97.75
Obligățiuni urb. temeș. en clausul de scriere	97.00	96.75
Obligățiuni urbariale transilvane	97.75	97.75
Obligățiuni urbariale croato-slavonice	99.00	99.00
Obligățiuni ung. de recumpărarea țesmei de vin	97.50	97.50
Sorți unguresci cu premii	117.00	117.25
Sorți de regularea Tisei	108.90	109.00
Datorie de stat austriac în hărtie	76.70	76.50
Datorie de stat austr. în argint	77.85	77.30
Renta de aur austriacă	95.50	95.25
Sorți de stat dela 1860	131.20	131.00
Acțiuni de bancă austro-ung.	841.00	835.00
Acțiuni de bancă de credit ung.	825.00	824.50
Acțiuni de credit austr.	804.90	804.50
London (pe poliș de trez lui)	119.15	119.10
Scrișuri fonciari ale institutiunii Albini	100.00	100.00
Argint	5.65	5.67
Galbia	9.47	9.47
Napoleon	85.45	85.35
100 marce nemțesci	85.45	85.35

Nr. 377 [280] 2—3

CONCURS.

Devinid vacant postul de învățătoriu la școala poporală gr. or. din comuna Zdrapți protopresbiteratul gr. or. al Zaranului, prin aceasta se escrie concurs, cu terminul pînă la 30 Octomvrie a. c. st. v. în care diși va fi a alegerea.

Emolumentele sînt:

1. Salariul anual de 210 fl. v. a. cuartir în edificiul școlaei și lemne de încălțit.

Doritorii de a ocupa acest post învătătoresc an așa șterne petițiunile instruate conform statutului organic și regulamentul congressional din 1878 pînă la terminul susindicat oficiului protopresbiteratul supramenționat.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Brad, 16, Octomvrie, 1882.

George Părau m. p., adm. ppresbiteral.

Nr. 280 [278] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala profesională gr. or. din Stina se escrie concurs cu terminul pînă la 30 Octomvrie a. c. st. v. pe lungă următoarele emolumente:

1. În bani gata 80 fl. v. a.

*) Martorul e un ruten și în guvernamentul Charoff se vorbește limba rutenă, N. Curas.

- 2. In naturale 40 vici cu grăunțe.
- 3. 10 Puni de slăniță
- 4. Orgii de lemne 4 din cari se încălzește și școala.
- 5. Puni de lumini 5.
- 6. Conți de hârtie pentru cata-loage 3.
- 7. Cuartir liber în școală și ven-it din grădina de pomărit, toate aceste compute în bani rezultă suma de 143 fl.

Doritorii de a ocupa acest post sînt poftiți a-și așterne suplicile în-structive după statutul organic subscris-ului oficiu protopresbiterial în Fizes-Sontpetru cu atestat de calificățiune și că sînt versați și în limba maghiară.

Știna în 13 Octomvre 1882.
Comitetul parochial în conțelegere cu
Petru Roșca m. p.,
ppresb.

Nr. 365.

[279] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunei inv-țătorești la școala profesională gr. or. din Ștena cu termenul până la 1-a Noemvre a. c. s. v.

Emolumente:

- 1. Salariu anual de 80 fl. deia popor.
- 2. cuartir și lemne de foc de ajuns.
- 3. dreptul pentru un rimătoriu la ghiinde.

Suplicații vor avea a se îndrepta cu cererile lor concursuali instruite conform prescripțelor din vigoare la oficiul protopresbiterial al Cohalmului.

Cohalm, 15 Octomver 1882.
În conțelegere cu comitetul parochial.
Nicolau D. Mircea m. p.,
adstr. ppresbiterial

Nr. 252.

[274] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de în-vățătoriu la școala poporală gr. or. din Uleșiu, protopresbiteratul lîiei, se eșcrie concurs până la 28 Octomvre a. c. v.

Emolumentele sînt 150 fl. v. a.

Cuartaier liber, 3 orgii, din care este a se încălzi și școala.

Suplicații vor avea a-și așterne petițiunile lor instruite conform „Stat. Org.” la subscrisul oficiu protopresbiterial până la termenul susindicat.

Gurasada în 13 Octomvre 1882.
În conțelegere cu comitetul parochial.

Alecșiu Olariu m. p.,
adm. ppresb.

Nr. 4512 civ. 1883.

[276] 3-3

Publicațiune.

Aduc la cunoștința publică că în locul inginerului, care a lucrat până acum în afacerea comasării hotarului S. Sebeșului este a se alege alt inginer și așa pentru alegerea inginerului lucrător și în legătură cu aceasta pentru pregătirea preliminară de spese se pune termenul pe 6 Noemvre 1882 la 9 oare înainte de ameză în S. Sebeș.

La aceste sînt invitați toți posesorii interesați cu adausul că absențarea unuia s'au altuia nu împedecă pertractarea

Sibiului în 26 Octomvre 1882. In nu-mele tribunalului reg.

Ioan Vasarhely m. p.,
jude trib. reg. ca jude omnia.

A eșit de sub tipar și se află de vîndare în toate librăriile:

**CĂLINDARUL
BUNULUI ECONOM**

pe anul comun 1883.

Întocmit de

D. Comșa și Eugen Brote.

Cu mai multe ilustrațiuni intercalate în text.

Anul VII.

Conținutul: Călindariul: gîilele de preste an, chronologia, Pașalia, Anotimpurile, Sistemul planolar al soarelui, Umblarea timpului în decursul anului, Întemeierea, Sărbătorile schimbătoare și posturile, Genealogia tuturor caselor domnitoare din Europa cu desăbătută considerare a casei habshurgice. Tărgurile: conșpectul complet al tărgurilor din Ardeal în rînd alfabetic și cronologic; tărgurile din Ungaria, din Bucovina și din România. — POSTA: Posta de epistole, de mesagerie, corespondența telegrafică. Raportul intră măsurile vechi și nouă. TIMBERE. Tabela de interes. Tabela comparativă a valorilor de bani din toate țările. SPĂTUIȚOR JURIDIC: Lega comunală (§. 1-62). PARTEA ECONOMICĂ: Cultivarea fragilor de Alexandru Ciura. Un șpșon de bunate porțivă, (cu 2 ilustrațiuni). Trăvălul și fîloștea lui (cu 2 ilustrațiuni). Încercarea oilor prin nămorțare, (cu 3 ilustrațiuni). Încercarea de poame pe vatră (cu 1 ilustrațiune). Un adunătio în practice de fîn (cu 2 ilustrațiuni). Despre sîmînat. O seară cu roate (cu 4 ilustrațiuni). Căt se seamănă pe 1 hectar. Timpul încoțării și vegetățiunei la diverse plante agricole, Tabela despre mașinile mai însemnate agricole. Din care material căt vînaș se estrage. Greutatea fructelor și sîmînțelor mai îndatinate. Căt timp poartă animalele agricole. PARTEA BELETRISTICĂ: Povestea lui Ștan Păvălul. Poezii. Glume (cu 4 ilustrațiuni). Inserate.

Prețul 45 cr. sau 1 franc (leu).

Editura tipografiei Josif Drotleff.

[277] 2-3

Zambach și Gavora.

Fabrică de vestminte și recuise bisericesci

de rit catolic și grec.

[205] 8-30

în Budapesta, strada Vațului, Văci utca Nr. 17.

Felon sau Odăjii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin, prapori. Toate fe-urile de steaguri, și pentru societăți industriale (și pen-tru pompieri) co-Comande se efectueșe prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele,

vor pe altariu, po-tiriuri, pitohlebnica, cădelnițe, paci-fica, candelă de altar, policandre pentru biserici, rîpide, chivot, cărți de Evanghelie etc.

Cea dintăiu fabrică ung.

de mașine și aparate de stins și turnătoarea de clopote și metal

a lui

Francise Walser

Filială pentru Transilvania în Cluj, strada Monosturului 12,

recomandă preoțimeii înalte, curato-rilor și episcopilor

turnătoarea sa de clopote, cea mai mare în patrie, care eșistă de mulți ani și e provedută în abunđanță cu cele mai noue mijloace ale tehniceii și corespunde tuturor recerșințelor.

Clopotele se toarnă după acorduri armonice de sunetul cel mai clar argintiu.

Mai departe recomandă același bogatul seu deposit de proște de foc și de grădini, sorburii (pumpe), fân-tăni de casă și de grădina, întocmell de scaldă etc.

La dorință, cataloage gratuite și francate.

(283) 19-20

După Dđeu am se mulțameșe mănăntirea vieței mele numai bere de sănătate din estras de slat, preparățiunea lui Joh. Hoff (J. Hoff'schen Malzextract-Gesundheitsbier), ciocoladă de slat (Malz-Chocolade) și estrasul de slat concentrat (concentrirun Malzextract).

Cuvintele proprii pronunțate de mai mulți ismănoșaji.

Mulțamită în scris.

Măntuit de slăbiciune trupescă, ce îmi amenința viața, prin bere de sănătate preparată din slat concentrat pre-părușione de a lui I. Hoff.

De oare ce invențiuneșe aceasta eminentă a berei de sănătate din estras ce slat pe mama mea, așași pută țice, a mănăntit-o dela moarte, am putut păci cu toată puterea înaintea comunei ce aici și a recomanda tuturor pămătorilor acea medicină după cea mai delphină convingere proprie. — Unăi părăi, care pămășne de fîn, de stonac și în parte și de plămăși, plăngăndu-se și întrebăndu-me ce să facă, i-am recomandat să se folosească de escelenta bere din estras de slat și m'a rugat a scrie numai decăt după acest-a, ceea ce am și făcut numai decăt în ediașia lui. To rog așa dară dăt căt se va pută mai curădă și mi trimite 26 de sticle de bere din estras de slat și 10 pungi de bomboane de slat.

St. Georgen (Ob-Muran).

Josef Fliess, învătătoriu supor.

Duale furnisurului c. r. al celor mai mulți suverani din Europa, dui

Ioan Hoff,

conșiliarilor c. r. de comisiune, posesor al crucei cu coroană pentru merite, cavaler de ordin înalte prusiane și germane, Viena, Fabrica 1, Grabenhof 2, depozitul fabricii: Graben, Brăuner-Strasse 8.

Raport oficial de vindecare.

Dr. Seydel, medic superior din statul major.
Bere de sănătate din estras de slat este un escelent mijloc dietetic pentru întărire reconalescentă a celor din boale grele, precum și pentru bolnavi de pepsi și se recomandă cu deseori fiindă n'are în rare înfărtășor; tot așa la boale cronice de stomac și hemoroidă.

Sub 2 fl. nu se eștepnesc n'ime.

Depozit principal în Sibiu:

- Franz Jahn fi,** **Const. Bugarsky.**
- Alba-Iulia: F. Mihelley, farmacist.
- Aiud: J. de Kovacs, farmacist. Făgă: aș: St. Bergleiter, farmacist. Cluj: Dietrich Samuel. Brașov: Eremia Demet-r. J. L. et A. Heschhammer. Medias: Carol Breckner. Sibio: Carol Henning. Sighișoara: J. B. Misselbacher senr. Târgu: J. Timbuș et fiu. M.-Oșorhei: Max Bucher, Carol Hutflesz. Deva: Isekkutz Gregor.

Mai departe în toate șpecerile mai mari din țeară. [249] 4-7

[275] 3-3

Numai odată
se ofere o ocașione așa de favorabilă de a procura un orologiu escelent cu jumetate prețul.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în întreg continentul Europei, n'au lăsat netăcut și Elveția. Conșecința a fost emigrarea hiorților în masa, care a perilitat existența fabricii și fabrica reprezentată de noi, care e cea dintăiu și cea mai însemnată fabrică de orologe, a închis de o cam dăte și a fost înfrunșat de noi cu vindeșarea fabricatorilor sale. Acește așa numitele orologe-de-buzunariu-Washington sînt cele mai bune de pe lume, sînt foarte elegant gravate și înfrunșate și lucrăte după sistemul american.

Toate orologe sînt repărate (examinate) pe secundă și garantat pentru fie-care 5 ani

Că dovadă a garanției sigure și a solidității celei mai severe, ne obligăm prin această în public, că șimțem gata a reprimi și schimba fie-care orologiu, ce nu convine. 1000 remonitore de buzunariu fără eșice de întors la toartă, cu manțelă de cristal, regulat cu acuratățea extra-ordinară pe secundă; afără de aceste aurite prin electro-galvanism nou, dim-prenă cu lanț și medalion etc., prețul de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de uniu.

1000 ancore esemplare de lues din argint, pe 15 rubinuri cu cadrani în email, arător de secunde, sicilă lăță de cristal, mai nainte cu fl. 21, acum numai fl. 12.25 de uniu, toate repărate pe secundă.

1000 orologe-cilindru înfrunșate în capsulă de nickel argint, cu sicilă lăță de cristal pe 8 rubinuri foarte în repărate, dim-prenă cu lanț medalion și cutie de estica, mai nainte fl. 15; acum numai fl. 5.60 uniu.

1000 orologe ancore de argint veritabil de 13 loți, pret eșit oficial monestari c. r. pe 18 rubinuri, afără de acesta aurite prin electriceitate, foarte fin regulate. Orologele au costat mai nainte fl. 27 acum numai fl. 14.40 uniu.

1000 orologe remonitore-Washington de bu-zunariu din argint și veritabil de 13 loți, probat la oficiu c. r. de punctare, nu lângă g-rație severă repărate pe secundă, cu mehanism de nickel așa încet orologiu aceste n'au nici chid lăță de reparatură. Orologele aceste au costat mai nainte fl. 40 și astăzi se capătă cu prețul fabulos de eștin numai cu fl. 20. Afără de acest-a lângă fie-care orologiu se dă grăție în lanț medalion și cutie de estica

1000 orologe pentru doamne de aur veritabil cu 10 rubinuri, mai nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orologe remonitore de aur veritabil pen-tru doamni sau doamne, mai nainte cu fl. 100 acum cu fl. 40.

650 orologe de părete cu încadratură de emai-l cel mai fin și cu mehanism de sunat, mai nainte cu fl. 6 acum cu fl. 3.75 uniu repasat.

650 orologe desăteptătoare cu sparat de lărmă, foarte fin regulate, aplicabile și cu orologe pe masa de scris, mai nainte fl. 12 acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucrăte foarte fin de sculptură în casulii înalte gotice de lemn, de întors în fa-cura a optă și regulate fin pe secundă, foarte frumoșe și imponente; de oare-ce un astfelu de orologiu și în 20 de ani mai are prođind-șeș nu lipsescă astfelu de orologiu de acest-o familie, mai cu samă pentru că astfelu de piesă de cabinet este decior în fie-care locuință. Oro-loagele aceste costau mai nainte fl. 35, acum numai fabulosul preț excepțional de eștin de fl. 15.75 uniu.

Comandănd cine-va orologe pendule are se adăușe și o arună.

Adresa:

Desfacere de orologe
Fabriciei de orologe Fromm.
Viena Rothenthurnstrasse Nr. 9, Parterre.